

Huw Irranca-Davies AS/MS
Y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid
Hinsawdd a Materion Gwledig
Deputy First Minister and Cabinet Secretary for Climate Change
and Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: HIDCC/PO/0259/24

Llŷr Gruffydd AS
Cadeirydd
Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

26 Medi 2024

Annwyl Llŷr,

Rwy'n ysgrifennu i roi rhagor o wybodaeth i'r pwyllgor yn dilyn llythyr fy rhagflaenydd ar 1 Mawrth. Yn y llythyr hwnnw, ymrwymodd y Llywodraeth i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i chi am argymhellion 21, 43, 45 a 49 o'ch adroddiad ar eich gwaith Craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2024-25. Gweler isod os gwelwch yn dda.

Argymhelliad 21

O fewn chwe mis i gyhoeddi'r adroddiad hwn, dylai'r Gweinidog adrodd i'r Pwyllgor ar y cynnydd a wnaed tuag at ddatblygu model cyllid arloesol a chynaliadwy i sicrhau adferiad natur. Dylai hyn gynnwys y drafft egwyddorion arweiniol ar gyfer buddsoddi preifat cyfrifol i gefnogi adferiad byd natur.

Ymateb: Derbyn

Egwyddorion Buddsoddi Cynaliadwy

Ar 10 Medi 2024 fe wnaethom lansio'r cyfnod ymgynghori ar ein Hegwyddorion Buddsoddi Cynaliadwy. Mae'r egwyddorion hyn yn nodi'r nodweddion yr rydym yn chwilio amdanynt wrth ystyried prosiectau ac ymgysylltu â buddsoddwyr a datblygwyr. Mae'r dogfennau ymgynghori ar gael drwy'r dolenni isod:

- [Egwyddorion Buddsoddi Cynaliadwy drafft | LLYW. CYMRU](#)
- [Draft Sustainable Investment Principles | GOV.WALES](#)

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Huw.Irranca-Davies@llyw.cymru
Correspondence.Huw.Irranca-Davies@gov.wales

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth Gymraeg sy'n dod i law yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae'r egwyddorion hyn yn rhan o'n dull newydd o ymdrin â chyllid cynaliadwy ar gyfer adfer natur, fel yr argymhellwyd yn adroddiad Finance Earth ar ddatblygu marchnadoedd natur yng Nghymru.

Datblygwyd yr Egwyddorion ar y cyd â'r grŵp Gorchwyl a Gorffen cyllid cynaliadwy sy'n cynnwys cyrff anlywodraethol a sefydliadau eraill gan gynnwys RSPB, Ymddiriedolaethau Natur Cymru, WWF, y Gymdeithas Cadwraeth Forol, Dŵr Cymru a Cyfoeth Naturiol Cymru. Bwriad yr Egwyddorion hyn yw cynyddu ac arallgyfeirio'r cyllid sydd ar gael fel y gallwn fynd i'r afael yn effeithiol â'r argyfwng natur a'r pwysau sy'n arwain at golli bioamrywiaeth - gan gynnwys newid hinsawdd, llygredd, a rheolaeth anghynaliadwy ar adnoddau naturiol. Bydd yr Egwyddorion yn helpu i sicrhau bod unrhyw gyllid yn ddibynadwy iawn, o fudd i gymunedau lleol ac yn eu cynnwys, ac yn osgoi newid defnydd tir amhriodol a gwyrddgalchu.

Mae Llywodraeth Cymru yn cynnig y pedair egwyddor ganlynol i lywio ei dull o fuddsoddi'n breifat ym myd natur.

1. Cefnogi defnydd tir integredig a rhannu buddion yn deg
 - Mae'r egwyddor hon er mwyn sicrhau bod y rhai sy'n ceisio buddsoddi mewn marchnadoedd cyfalaf naturiol yn gwneud hynny mewn partneriaeth â'r tîrfeddianwyr a'r rheolwyr. O dan yr egwyddor hon, dylai buddsoddiadau a phrosiectau ymdrechu i sicrhau canlyniadau atodol, megis gwelliannau bioamrywiaeth yn ogystal ag atafaelu carbon.
2. Darparu manteision lles cyhoeddus, preifat, cymunedol a diwylliannol
 - Mae hyn yn nodi bod yn rhaid i benderfyniadau buddsoddi a rheoli gyfrif am yr amodau a'r addasrwydd lleol wrth ddangos ystyriaeth o'r pedwar adnodd cyfalaf (naturiol, cymdeithasol, economaidd a diwylliannol).
3. Dangos arferion gorau wrth ymgysylltu a chydweithio
 - O dan yr egwyddor hon bydd rhaid i fuddsoddwyr a rheolwyr tir gydweithio'n agored â chyrrff cyhoeddus a'r cyhoedd yn ehangach i ddatblygu dull cydlynol o gyflawni eu prosiectau.
4. Arddangos dulliau gweithredu seiliedig ar werthoedd ac sy'n dangos uniondeb
 - Mae'r egwyddor hon yn ystyried ychwanegedd, cadernid data, tryloywder technegau a methodoleg asesu a hyd y manteision sy'n deillio ohonynt.

Cefnogaeth ar gyfer Datblygu Marchnadoedd Natur

Mae cyllid cynaliadwy, taliadau am wasanaethau ecosystemau, a marchnadoedd cyfalaf naturiol yn dal i fod yn sector cymharol newydd. Er mwyn dechrau adeiladu sylfaen gallu a gwybodaeth Cymru mae Llywodraeth Cymru wedi ariannu dau gynllun peilot braenaru (gweler isod am ragor o wybodaeth) ac mae'n ystyried cynlluniau peilot pellach.

Cronfa Cadernid a Gwella Ecosystemau Naturiol Cymru (Marine)

Yn ddiweddar, mae Llywodraeth Cymru wedi darparu £85,000 o gyllid i CGGC i recriwtio Rheolwr Datblygu Cronfa ar gyfer Cronfa Marine Cymru. Mae Cronfa Marine Cymru yn ceisio buddsoddi mewn rhaglenni a phrosiectau sy'n galluogi, cynnal a gwella gwydnwch ecosystemau morol ac arfordirol yn y tymor hir, gan hwyluso'r broses o ddarparu buddion ehangach i unigolion, cymunedau a busnesau. Bydd Rheolwr Datblygu'r Gronfa yn drafftio fframwaith strategol i lywio cyllid y prosiect a bydd yn gweithio i ddenu cyllid sbarduno gan fuddsoddwyr.

Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog

Mae Llywodraeth Cymru wedi darparu £119,000 o gyllid i Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog (Y Bannau) ar gyfer swydd Pennaeth Datblygu Cyfalaf Naturiol i gyflymu'r broses o wireddu buddion o fuddsoddiadau cyllid preifat mewn natur . Bydd y rôl hon yn helpu i gynyddu cyllid adfer natur trwy archwilio a gweithredu marchnadoedd gwasanaethau ecosystemau trachywir a lledaenu'r wybodaeth hon ar draws awdurdodau ein parciau cenedlaethol eraill.

Ymgysylltu â Llywodraeth y DU

Rydym yn parhau i ymgysylltu â Defra a'r Sefydliad Safonau Prydeinig (BSI) ar ddatblygu Rhaglen Safonau Buddsoddi Natur, a fydd yn darparu meincnod ar gyfer codau a marchnadoedd diwydiant a gydnabyddir yn ddigon cadarn a chredadwy. Mae ein gwaith ymgysylltu yn sicrhau bod ein gwerthoedd Cymreig yn cael eu hadlewyrchu yn y safonau newydd hyn. Daeth BSI â'u hymgyngghoriad ar yr Egwyddorion Cyffredinol i ben ddechrau'r haf ac maent yn paratoi i ymgynghori ar eu safonau Bioamrywiaeth a Charbon yn gynnar yr hydref hwn.

Trafodais hefyd rai o'r materion hyn gydag Ysgrifennydd Gwladol yr Amgylchedd a Materion Gwledig a Gweinidogion o'r Alban a Gogledd Iwerddon yng nghyfarfod y Grŵp Rhyngweinidogol ym mis Medi.

Argymhelliad 43

O fewn chwe mis i gyhoeddi'r adroddiad hwn, dylai'r Gweinidog adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar gynnydd tuag at ddatblygu targedau ailgylchu statudol newydd.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Dim ond yn ystod y flwyddyn ariannol hon y daeth y targed ailgylchu newydd o 70% i rym. Rydym wedi dechrau ymgysylltu ag Awdurdodau Lleol ac wedi rhoi arweiniad clir y bydd gweithio tuag at ddim gwastraff erbyn 2050 yn golygu aros yn unol â'r gyfradd drosglwyddo sydd ei hangen i gyrraedd y lefel honno.

Fel cam allweddol cyntaf rydym wedi bod yn datblygu diweddariad i'r Glasbrint yr ydym yn ymgysylltu ag Awdurdodau Lleol arno fel bod canllawiau clir ar y camau sydd eu hangen ar Awdurdodau Lleol i fynd y tu hwnt i 70%.

Rydym hefyd yn archwilio gyda Llywodraeth y DU, gan gydweithio ar strategaeth economi gylchol. Mae'r gwaith hwn yn debygol o lywio ein dull gweithredu o safbwynt targedau newydd yn y dyfodol, a'r ffordd i'w cyrraedd.

Argymhelliad 45

O fewn chwe mis i gyhoeddi'r adroddiad hwn, dylai'r Gweinidog adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar gynnydd tuag at gyflwyno'r Cynllun Dychwelyd Ernes. Dylai hyn gynnwys a yw'r cynllun yn parhau i fod ar y trywydd iawn i fynd yn fyw ym mis Hydref 2025.

Ymateb: Derbyn

Rydym yn parhau i weithio'n agos gyda'r tair gwlad arall ar ddatblygu'r Cynllun Dychwelyd Ernes. Fodd bynnag, mae'r amserlen wrthi'n cael ei hadolygu yn dilyn effaith penderfyniad Deddf Marchnad Fewnol y DU sydd wedi atal y Cynllun Dychwelyd Ernes rhag mynd yn fyw yn yr Alban. Mae wedi arwain at sgil-ffeithiau ar y ffordd mae'r cynlluniau'n rhyngweithredu ar draws y pedair gwlad.

Byddaf yn adrodd i'r Pwyllgor ar gynnydd a'r effaith ar y dyddiad mynd yn fyw pan fydd cynlluniau'n cael eu cadarnhau.

Argymhelliad 49

Dylai'r Gweinidog ddiweddarau'r Pwyllgor o fewn y chwe mis nesaf ar y cynnydd tuag at ailstrwythuro model cyllido CNC ynghylch incwm pren.

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru yn parhau i weithio gyda Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) i archwilio cyfleoedd i ddatblygu a gweithredu fframweithiau ariannu amgen er mwyn rhoi hyblygrwydd ychwanegol i CNC i gefnogi ei waith.

Ar gyfer y flwyddyn ariannol hon (2024-2025), mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu model ariannu newydd i gefnogi gwaith CNC o reoli Ystad Goed Llywodraeth Cymru. Mae'r trefniadau newydd hyn yn rhoi cyllideb sicr flynyddol benodol i CNC, wedi'i netio yn erbyn yr incwm pren a dderbyniwyd, gydag unrhyw ddiffyg yn cael ei amsugno gan Lywodraeth Cymru. Mae'r trefniadau hyn yn helpu i liniaru effaith prisiau pren anwadal a bywiogrwydd y farchnad bren ac mae'n caniatáu i CNC weithredu ar sail ariannol sefydlog wrth iddynt reoli'r Ystad Goed.

Bydd Llywodraeth Cymru yn parhau i fonitro'r trefniadau hyn wrth symud ymlaen a bydd yn gwneud addasiadau lle bo hynny'n briodol mewn partneriaeth â CNC.

Yn gywir,

Huw Irranca-Davies AS/MS

Y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig
Deputy First Minister and Cabinet Secretary for Climate Change & Rural Affairs